

Вх. № 51/8
Ріг. 13.11.25р.

**Виконуюча обов'язки
Міністра юстиції
України**

Людмила Сугак

Шановна Людмилі Петрівно!

Нотаріальна палата України (далі – НПУ) як єдиний представницький орган самоврядування нотаріусів України висловлює Вам свою повагу та звертається з цим листом з приводу реалізації наказу Міністерства юстиції України № 78/5 від 09.01.2025 «Про внесення змін до Порядку забезпечення доступу осіб, уповноважених на здійснення реєстраційних дій, до Єдиних і Державних реєстрів, інформаційно-комунікаційних систем, у тому числі інформаційних (автоматизованих), створення та забезпечення функціонування яких віднесено законодавством до компетенції Міністерства юстиції України»

НПУ неодноразово своїми листами від 20.02.2025 № 8/1, від 07.11.2025 № 51/7, зверталась до Міністерства юстиції щодо права вільного вибору користувачами засобів електронної ідентифікації під час здійснення доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно (далі -ДРРП) та акцентувала увагу на унеможливленні встановлення обмежень зазначеного права для нотаріусів та державних реєстраторів шляхом примусового використання ними виключно конкретного засобу ідентифікації.

Втім, положеннями Наказу Міністерства юстиції України від 15.12.2015 № 2586/5 «Про впорядкування відносин з державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень, державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців» передбачено, що підтвердження проведення реєстраційної дії у Єдиних та Державних реєстрах можливе виключно із застосуванням віддаленого кваліфікованого електронного підпису «Дія. Підпис» («Дія ID») або проведення реєстраційної дії шляхом підтвердження повідомлень, отриманих користувачем засобами Порталу Дія, зокрема з використанням мобільного додатка Порталу Дія (Дія).

У відповідь на лист НПУ від 20.02.2025 року № 8/1 Міністерство юстиції України зазначило, що з обмеження проведення реєстраційних дій виключно із

застосуванням кваліфікованого електронного підпису «Дія. Підпис» запроваджуються з метою забезпечення додаткового захисту під час здійснення державної реєстрації прав.

Ми розуміємо, що забезпечення безпеки при державній реєстрації прав є важливим елементом державної політики і потребує запровадження окремих інструментів електронної ідентифікації, наприклад таких як «Дія.Підпис». Водночас, безпекові механізми повинні враховувати життєві реалії.

Зокрема, до НПУ надходять звернення від нотаріусів про те, що вони не мають реальної можливості використовувати засіб електронної ідентифікації «Дія», так як не мають паспортні документи нового зразка, а саме ID-картку або біометричний закордонний паспорт, або наявність реєстраційного номера облікової картки платника податку (РНОКПП).

Хочемо акцентувати також увагу, що вимога наявності у нотаріусів таких документів не ґрунтується на нормах закону і порушує базові норми конституційних прав громадян.

У зв'язку з цим, такі нотаріуси фактично позбавляються можливості здійснювати професійну діяльність, особливо з огляду на те, що державна реєстрація прав є обов'язковою за наслідком вчинення відповідної нотаріальної дії. Таким чином встановиться обмеження у доступі до професії.

Крім того, зазначені обмеження можуть створювати перешкоди для здійснення нотаріальної діяльності у випадку технічних збоїв або недоступності сервісів «Дія».

Більше того, запроваджені вищевказаним Наказом Міністерства юстиції України № 78/5 від 09.01.2025 обмеження суперечать законодавству, яке регулює нотаріальну діяльність і в першу чергу Закону України «Про нотаріат» щодо закріплених статтею 8¹ цього Закону гарантій держави, яка забезпечує рівні умови доступу громадянами до зайняття нотаріальною діяльністю та рівні можливості нотаріусам в організації та здійсненні ними нотаріальної діяльності.

Слід також вказати, що встановлені обмеження суперечать засадам, закріпленим у Законі України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» (стаття 11⁻¹), зокрема щодо:

- права користувачів на вільний вибір засобів електронної ідентифікації, які відповідають встановленому рівню довіри;
- недопущенню встановлення таких обов'язкових вимог до технічних рішень, що використовуються у процесі електронної ідентифікації та надання електронних довірчих послуг, які можуть бути задоволені лише однією технологією. Цей принцип зокрема передбачає недопущення обмеження вибору лише однією технологією чи платформою.

Розуміючи актуальність прийняття наказу Міністерства юстиції України № 78/5 від 09.01.2025, НПУ акцентує увагу Мін'юсту на тому, що положення підзаконного нормативно - правового акту не можуть обмежувати права нотаріусів, гарантовані вищевказаним Законом України «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги», згідно статті 11⁻¹ якого користувачі мають вільний вибір засобів електронної ідентифікації, які відповідають встановленому рівню довіри.

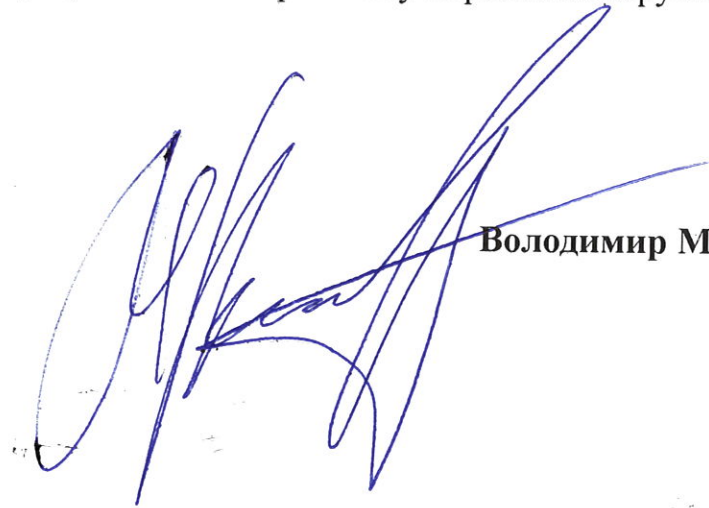
З огляду на вищевикладене, просимо **відтермінувати** дату запровадження підтвердження реєстраційних дій в ДРРП шляхом електронної ідентифікації «Дія. Підпис» через застосунок «Дія» та додатково розглянути питання щодо забезпечення альтернативних до сервісів «Дія» варіантів забезпечення безпеки здійснення реєстраційних дій.

Зі свого боку пропонуємо провести спільні обговорення моделі удосконалення системи електронної ідентифікації і технічного підтвердження вчинення реєстраційних дій.

Сподіваємось на розуміння та сприяння у вирішенні порушених питань.

З повагою

Президент НПУ

Володимир МАРЧЕНКО